

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Radi bi zmagali...

Nemški čifutski listi so polni bolgarskih zmag in Wagnerjevih »prorokovanj« (kakor je počastil »Slovenec« Wagnerjeve izmišljotije). Med tem pa je prevzel vrhovno poveljstvo nad bolgarsko armado mesto Savova, bolgarskega zmagovalca nad Turki general Dimitrijevič; načelnik generalnega štaba bolgarskega Fičev je — obolel; vse to vzbuja senzacijo in dvome v resničnost židovskih poročil o bolgarskih zmagah. K tej okolnosti se pridružuje še druga. O bolgarskih uspehih vedo poročati samo Srhom sovražni švabski listi in listi dunajskih častilcev boga pobasaja, med tem ko niti v Parizu, niti v Rimu, niti v Petrogradu, niti v Berlinu ne vedo ničesar povedati o bolgarskih zmagah in uspehih. Bo vse ostalo najbrže pobožna želja Srbobobov.

Med tem torej, ko odstopajo najvišje glave bolgarske armade, pošilja srbski ministrski predsednik Pašić sam svojim poslaništvom odločno dementija bolgarskih vesti. Iz Pašićevih pojasnil je vidno, da so dosedaj srbske akcije bile vse popolnoma uspešne in da Bolgari kljub vsem svojim napadom niso ničesar dosegli in da so vse njihove akcije ostale pri poizkusih. Vsaki dan stokrat ponavljana vest o razbitju srbske timoške divizije je neresnična. Ravno timoška divizija je bila, ki je Bolgare pregnala iz Krivolaka, katerega so Bolgari preje začasno osvojili. Pri Krivolaku so bili Bolgari nato razbiti. Uradno se dementirajo tudi vesti, kot da bi bili Bolgari že v okolici Skoplja in Pirota, Srbija je prisiljena, da pripusti vojne dopisnike k fronti, da se sami prepričajo o lažnjavih bolgarskih poročilih. Ta korak znači srbsko zavest, ki temelji v srbskih — uspehih. To liko o bojih in poročilih minulih dni. V najzadnejšem času vlada na bojišču nekaj odmor, tudi znak neuspehov bolgarskih čet, ki so vedno in vedno napadale, dokler jih niso srbski bajoneti in topovi izmodrili.

Na bojišču tedaj vlada odmor, ne pa tako za mejami obeh držav. oz. za mejami Bolgarije. V Rumuniji je mobilizacija v polnem teku. Kralj odide v glavni stan. Vrhovni poveljnik rumunske armade, prestolonaslednik Ferdinand, je izdal povelje, v katerem poziva armado, naj se zaveda svoje slavne prošlosti in naj ostane vredna naslednica junaških prednikov. Rumunska vlada vdere v najbližnjih dneh na bolgarsko ozemlje. Avstrija se je zastopila... Tudi Turčija se giblje. Zahteva od Bolgarije, da resignira na vojno odškodnino, da prevzame del turškega dolga in da odpokliče svoje čete s turške meje, sicer bo turška armada zasedla ozemlje za črto Midja-Enos. Turška armada se silno

giblje. Častniki odhajajo k četam, javno mnenje je za izkoristitev prilike. Vladi bo težko vzdržati mir. Rusija mobilizira. Diplomatično se to izvaja: izvaja poskusno mobilizacijo. In avstrijski rezervisti ostanejo še pod praporom, niti dopusta za žetve ne dobijo.

Diplomati pa — upajo, da se vse mirno poravnava...

Petindvajsetletnica Postojnskega okr. učit. društva.

Poročali smo že, da je slavilo Postojnsko okrajno učiteljsko društvo dne 3. julija ob nepričakovano mnogobrojni udeležbi svojo petindvajsetletnico. Slavnostni govor društvenega predsednika, g. nadučitelja Dragotina Česnika, poročilo tajnikovo in druge podrobnosti bodo priobčene v stanovskem glasilu »Učiteljskem Tovarišu«. Tu omenimo le pozdrav Postojnskega župana, bl. gospoda Josipa Lavrenčiča, ki je naslikal v njem razvoj učiteljskih organizacij od Taffe-Winklerjeve dobe do današnjega dne ter z navdušenimi besedami izpodbujal učiteljsko, da vstaja in ostane neomajeno v začrtnem delu, na polju ljudske prosvete in svoje organizacije. Učiteljsko je z navdušenjem poslušalo zanimiv govor ter pozdravljalo gospoda župana z gromovitimi živio-klici.

Zborovalcem so došli ti-le brzojavni pozdravi:

Borovnica. K veselemu slavlju društvene petindvajsetletnice srčno častitam. Društvo naj deluje in dviga učiteljsko še mnoga leta. Žirovnica.

Boršt pri Trstu. Današnjemu slavlju v Vaš in naš ponos kličemo: živi, rasti, cveti še nadalje! Slovensko učiteljsko društvo za Istro. Venturini, predsednik.

Bovec. Častitajoč bratskemu društvu k petindvajsetletnici kličemo: V blagor narodu in našemu stanu neustrašeno naprej! Tolminsko učiteljsko društvo.

Domžale. K današnjemu slavlju najiskreneje čestita: Kamniško učiteljsko društvo.

Gorica. Za srebrni jubilej krepko le naprej! Goriško društvo, Križman.

Hrastnik. Neustrašeno in vztrajno naprej do zmage, kajti vremena Kranjcem bodo se zjasnila, kliče tlačenim, toda značajnim, neupogljivim bojevnikom narodne prosvete, zbranim pri današnjemu slavlju: Učiteljsko društvo laškega okraja. Onus, predsednik.

Idrija. K jubileju iskreno čestitam. Živelj zborovalci! Gangl.

Kranj. Jubilantu pošilja prisrčne bratske častitke: za učiteljsko društvo kranjskega okraja: Rus.

Krško. Bratskemu društvu najlepše častitke. Pedagoško društvo v Krškem.

Ljubljana. Srčne častitke k slavlju 25letnice društva naprednih učiteljev, ki jim krivična sila in vpongnila značaja in ponosa. Dr. Novak, dež. poslanec.

Ljubljana. Ob slavlju 25letnice obstanka vašega društva kličemo: Slava! Kakor je zvesto izvrševalo četrt stoletja svojo nalogo in stalo na braniku za učiteljska prava in za svobodni razvoj šolstva, tako naj ne upogne tilnika tudi v prihodnje. Zborovalcem-junakom: navdušeni živio! Jelenc, Predsednik Zaveze.

Ljubljana. V imenu Deželnega slovenskega učiteljskega društva k današnjemu slavnostnemu dnevu najiskreneje čestitam. Iskreno želim obilo najlepšega uspeha ob današnjem zborovanju kakor tudi za bodočnost. Bratski pozdrav vsem zborovalcem. Juraj Režek, predsednik.

Ljubljana. Ljubljansko učiteljsko društvo kliče bratskemu društvu ob njej 25letnici: »vivat, floreat, crescat! Slava zavednim zborovalcem! Z zlatimi črkami bodo zapisani v zgodovini slovenskega učiteljskega vsi, ki tudi v dobi suhih let niso zapustili napredne učiteljske organizacije. Živili značaj! Sursum corda in neustrašeno naprej za svobodo učiteljskega! Dimnik, predsednik.

Ljubljana. Čestitam k 25letnici in kličem neustrašeno naprej za pravice učiteljske! Bivši član Wider.

Logatec. Ob slovesnem praznovanju 25letnice vašega društva iskreno pozdravljam vse zbrane udeležnike. Leop. Punčuh.

Metlika. »Društvo bratsko, ostani zvesto svojim naprednim načelom« — kliče Belokranjsko učiteljsko društvo.

Nabrežina. Sežansko učiteljsko društvo kliče zavednim tovarišem in tovarišicam, zbranim na slavnostnem zborovanju krepki Živelj! Na zdar!

Nova Štifta. Gorenjsko učiteljsko društvo pošilja najiskreneje čestitke k 25letnemu obstanku vrlega bratskega društva, iskreno želeč, da še ostane naprej na odločnem braniku za vsestranski napredek šolstva in pravice učiteljske! Ivan Kelc.

Radovljica. Stojte še 25 let na braniku teptanega naprednega učiteljskega. Radovljiško učiteljsko društvo.

Rudolfovo. Brate vodi vez edina nas do cilja enega. Slava umrlim in živim društvnikom! Štipko Jelenc, bivši podpredsednik.

Solkan. Častitamo in voščimo vam srčno, naj bi društvo vstrajno napredovalo in vam obilo koristilo. Za deželno društvo: Bajt.

Slov. Gradec. Iskrene častitke in bratske pozdrave. Slovenjegraško učiteljsko društvo.

Toplice pri Rud. Zborujočim bratske pozdrave! Neustrašeno po začrtani poti naprej! Novomeško učiteljsko društvo.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Ob petindvajsetletnici Vašega, za učiteljski stan plodonosnega delovanja, vam pošiljam bratske pozdrave ter vam kličemo: »Vivat, floreat, crescat!« Okrajno učiteljsko društvo za šentlenski okraj: J. Maurič, načelnik.

Trst. Bratsko pozdravljamo, želeč vam danes in nadalje najboljših uspehov. Učiteljsko društvo Trst.

Velike Lašče. Bratske čestitke! Pozdrav zborovalcem! V pritiskapolnih časih vstrajno naprej! Po dosedanjih načelih naj dejanja govore, kakšna bodita volja in srce. Za slov. učiteljsko društvo kočevskega okraja: Štefančič.

Višnja gora. Pogumno in neustrašeno naprej tudi v novi 25letnici! Živio! Učiteljsko društvo litjisko.

Vransko. Prisrčne častitke k srebrnemu jubileju. Za savinsko učiteljsko društvo: Jakše.

Slovenska zemlja.

Iz Kranja.

Nedeljska slavnost naše Čitalnice je v vsakem oziru krasno uspešna. Nar. Čitalnica je tekom polstoletja bilo pravo duševno ognjišče našega meščanstva in bo ostala za vselej vot svetel spomin na lepe, stare čase, ko se je kranjski meščan prebujal k narodnemu delu. Dasi so se po Slovenskem Čitalnice nekoliko postarale — pol stoletja pomeni v času našega modernega, narodnega napredka zelo mnogo, vendar se mora kranjski Čitalnici priznati, da je skušala vedno ohraniti svoje sile mlade. Sedanji časi po naših mestih zahtevajo mnogo dela od napredne strani, Čitalnice pa naj kljub temu ostanejo le kulturna narodna središča. S tem ostanejo zveste svoji zgodovinski tradiciji pa tudi mladini kažejo pot iz preteklosti v bodočnost. — O slavnosti bodo drugi obširno poročali. Mi povemo kratko: bila je zelo lepa in primerna. Predvečer je bil svečan, kakor se spodobi — drugi dan je bil slavnosten — večer je bil vesel in zabaven. Gostov je prišlo mnogo od vseh strani. Zvečer bi se bila v Zvezdi razvila živahna veselica, pa je ob 9. Jupiter Pluvius mislil, da je dovolj njegove potrpežljivosti. Toda mi se nismo hoteli z njegovo trmoglavostjo vsesamogučnostjo prepirati in smo z veselimi srcem poiskali podstrešje po gostilnah, kjer se je razvila živahna zabava. Bili smo veseli, da

Za birmo dobite pri H. SUTTNER

: tvrdki :

Mestni trg št. 25

in sv. Petra cesta 8

najcenejše in najboljše

: ure, verižice itd. :

Lastna protokolirana tovarna ur

in v Švici

Lastna protokolirana tovarna ur

in v Švici

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Pokličite jo!«
Markiza je vstopila trenotek nato.
»Milostna,« je rekel oficir osorno, »podporočnik, ki je nočeval v vašem gradu, je izginil.«
»Kočijaž mi je povedal. A mene to pravzaprav ne briga, gospod kapitan.«
»Izginil je,« je ponovil kapitan s povzdignjenim glasom, »potem, ko se je bil vinil v grad.«
»Moj kočijaž je vendar rekel.«
»Ah, mečite! Francozom in Francozinjam itak ne verjame nihče.«
Markiza je vzvratila svojo visoko postavo:
»Privikar v svojem življenju slišim take besede, gospod, izjavljam vam, da vašega rojaka ni tu. Ravnanje zdaj, kakor hočete — drugače vam nimam povedati, in če je moje zaslišanje pri kraju, dovolite mi, da odidem.«
»Ne, madam,« je odgovoril oficir še siroveje, »ne prej, dokler se ne zberu tukaj vsi prebivalci gradu.«
Zgledilo se je po njegovi volji. Odgovori vseh so bili neizpremenjeni enaki: videli niso bili ničesar

— to je bilo v njihovih ustih sama čista resnica.

Začela se je torej preiskava hiše in parka, kakor jo je bil prerokoval Gregor Lemetre. Podčastniki, ki jim je bilo poverjeno to delo, niso opustili niti enih vrat neodprtih, niti ene sobe neprebrskane. Eden izmed njih je gledal po vsem parku, ali ni kje zemlja sveže prekopana... Toda iskali so brez uspeha; podporočnika fon Hintena — bodi si živega, bodi si mrtvega — očitno ni bilo v gradu.

Kapitan se je vrnil v vas, kjer ga je čakal na županstvu general fon Hercog v prisotnosti vseh občinskih svetovalcev:

»Ničesar nismo našli, gospod general.«

»Potem vzamem — dokler se ne najde — tegale za talnika, Pazite nanj.«

Župan je prebledel od jeze, ki jo je premagoval le trudoma, in stolpil proti generalu:

»In temu pravite pravičnost?«

»Da, to so pravične represalije,« je odgovoril general suho.

»Represalije... za kaj? Ali je naša krivda, ako se je eden vaših oficirjev sinoč napil!«

General je odmahnil z roko.

»Da, napil se je,« je ponovil Gontár.

»Toliko nemškega že razumem, da vem, kaj se pogovarjajo vaši vojaki. Vaš oficir je bil pijan kakor muha, in če je lezel v svoji pijanosti kdo v kam in zakolovratil

v gozdu k slapovom, kakor je kaj lahko pasti vinjenemu človeku — ali je to naša krivda...«

»Jaz hočem imeti svojega oficirja, živega ali mrtvega. In dokler ga ne najdem...«

Nervozno se je ugriznil general fon Hercog v svoje goste brke, kakor da nekaj premišljuje. Nato se je obrnil h kapitanu Šmitu in ukazal:

»Dajte iskati po krajih, ki jih omenja gospod župan.« In bolj tiho je dodal: »Torej je res, da je bil pijan...«

»Mnogo je pil, seveda,« je odgovoril kapitan izbegljivo.

In že se je pripravljaj, da izvrši povelje generala fon Hercoga, ko je planil drug oficir v sobo:

»Gospod general, eden izmed vojakov bi rad govoril z vami zaradi podporočnika fon Hintena.«

»Privedite ga noter!«

Ko je vstopil vojak, se je izvil vsem zbranim občinskim svetnikom vzkliz začudenja in ogorčenja.

»Badenčan!«

Res: bil je človek, ki je užival nedavno še prijateljstvo in usmiljenje predobrih prebivalcev, zdaj pa se je vrnil v deželo kot odkrit sovražnik in vohun.

»To je tisti, ki nas vodi in nam kaže pot,« je šepnil oficir generalu.

»Dobro. Stopimo ven, na trg.«

Zunaj so bili sami nemški vojaki; tu se je dalo govoriti.

»Kaj imaš povedati?«

»Gospod general... prav za gotovo še ne vem... a v tej vasi živi pokveka — tudi za tepca ga imajo — in meni se zdi, da ve ta človek, kam je izginil podporočnik fon Hinten.«

»Kaj ti je dejal?«

»Prašal sem ga, če ve, kje je oficir, ki se je izgubil. On pa se mi zareži v obraz in pravi: jaz že vem, kam meče Gregor mrliče.«

»Kakšen Gregor?«

»Gregor Lemetre, gozdar in bivši vojak... zakrknjena butica... Mož nas sovraži tako srdito, gospod general, da je zmožen vsega.«

»Pa kaj ti je rekel oni tepec?«

»Ah, več nisem mogel izveči iz njega... Toda, če ga izprašate vi, sami, gospod general, in mu nemara še zatrdite, da je zaznamoval Gregor njega kot mrliča...«

»Misel ni slaba. Kje pa je?«

»Tadle, vidite; za vojake se skriva in gleda.«

»Dobro.«

General je mignil podčastniku, naj stopi bliže.

»Vzemite štiri može in privedite mi onegale dedca, ki se skriva tam za vojaki. In ne primite ga preveč nežno — ali ste razumeli?«

Tevž jo je hotel popihati, videč, da se mu bliža četvero vojakov. Toda dohiteli so ga kmalu ter ga pripravili z brkami in puškinimi kopiti do tega, da jih je voljno spremlil h generalu.

»Aha, falot, zdaj te imamo!« je zagrmel ta nad njim. »Ti si tisti, ki pobija moje oficirje!«

»Jaz? Jaz?« je jeknil Tevž v blazni grozi. »Jaz ne... jaz sem revež, ne morilec...«

»Ti si, saj vem! Gregor Lemetre nam je povedal, ki te je videl z lastnimi očmi.«

»On je rekel to?« je zategnil Tevž, in jeza se je zasvetila v njegovih pasjih očeh.

»Videl te je, da.«

Tevžu se je stresla povešena spodnja ustnica.

»On... on pravi to?...«

»Kdo drugi?«

»Ne, ne... to ni res...«

»Kdo pa je potem, če nisi ti?«

»On sam!...«

»Beži, beži! To praviš, da bi se izmazal... Kako pa veš, da je on?«

»Kako ne bi vedel, ko sem ga pa videl...«

»Kje si ga videl... in kaj si videl?«

Tevžu ni šla beseda prav z jezika...

»Ah, kaj bi se jezil s teboj!« je kriknul general. »Kapitan Šmit, ukazite, da nabaše dvanajst mož svoje puške!...«

»Ah, nikarite, ne ustrelite me! Da, Gregor je morilec... Vrgel je truplo v Bajar ljubink. Videl sem, pet jih je bilo... štirje so ga nesli, on pa je šel pred njimi in jih vodil. Ne ustrelite me — on je to storil!« (Dalje.)

obhajamo 50letnico, stari in mladi smo se veselili v skupni radosti — in pojdemo tudi prej ko slej veselo na skupno delo.

Iz Šmarije.

V nedeljo je priredilo naše gasilno društvo svojo veselico na dvorišču pri g. Škerjancu. Šmarska požarna bramba je ena najstarejših in se more ponasati, da je vedno vestno rešila svojo dolžnost bližnjemu v pomoč. Zato je tudi sedaj ni premotilo, da bi zanesla razdor v svoje vrste in je zvesto ostala pri »Zvezzi«, kljub temu, da ni dobila nikake podpore. Zato pa ima zaupanje med ljudstvom in ljudje radi obiščejo vsako njeno prireditev. Tako se je tudi v nedeljo sešlo mnogo občinstva od vseli strani, bilo pa je tudi nekaj gostov iz Ljubljane in drugod. Veselica je imela ledo vspored, med katerim je posebno ugajala igra: »Gasilca hoče samo«, ki je bila napisana nalašč za to priliko in šele po igri se je izvedelo, da jo je spisal naš g. nadučitelj Mikuš, ki je obenem načelnik in marljivo deluje za prosihlo društva. Ljudstvo zna to njegovo delo ceniti, zato uživa zaupanje članov in drugih. Igra bo gotovo uspešna tudi drugod ob enakih prilikah. Igralci so svoje vloge dobro rešili. Sploh je bilo na veselici mnogo zabave. Šmarska dekleta so nastopila v narodnih nošah. Igrala je višeniška godba »Skala«, ki se je prav dobro izkazala. Vesela zabava je bila do pozne noči. Od farovške strani se je agitiralo proti veselici, marinaricam in čukom je bilo sploh prepovedano veselice se udeležiti. — Pa že takoj drugi dan se je pokazalo, kake važnosti je požarna bramba. Treščilo je namreč na Sapo v Simčev kozolec, ki je začel takoj goreti. Šmarski gasilci so bili kljub temu, da je gasilno orodje en četrt ure oddaljeno, tako hitro na mestu, da so kozolec pogasili — predno se je mogel požar razširiti. Marsikdo je pri tem obžaloval, da je poslušal kaplana in da se ni udeležil nedeljske veselice, ker je spoznal, da je zlobna srca morejo nasprotovati dobri stvari. Omenimo naj, da sta k ognju na Sapo prihiteli tudi gasilni društvi iz Grosuplje in iz Škofljice — pa je bil med tem ogenj že pogasjen. — Ker so na Kranjskem sedaj že vodo razdelili med klerikalno in liberalno, se mora seveda tudi ogenj deliti in tako imamo v Šmarji dve vrsti žerjavičarjev: klerikalno in liberalno. V nedeljo je prinesel ministrant za popoldansko službo božjo iz neke hiše, ki ji gotovo nihče ne more očitati, da verških dolžnosti ne izpolnjuje, žerjavico. Kaplan pa je rekel, da ne mara liberalne žerjavice. Ministrant je šel v drugo hišo (prvo žerjavico je moral stresiti proč), pa tudi tista je bila liberalna. Šele tretja je bila — prava. Tako božji namestniki dele, česar sam Bog ni razdelil in tudi za ljudi bo najboljši, če bodo živeli v bratski ljubezni ne pa v takem sovraštvu, ki ga pridigujejo klerikalci.

Dnevni pregled.

»Dan« rešen sodnega preganjanja. Kakor smo poročali, nas je prijel državništvo, češ da smo prinašali prepovedane in konfiscirane stvari. Šlo je namreč zaradi poročila o aferi Jambrić, ki je bila nekaka predigra k Redlovi aferi. Mi smo prvi dan o tej aferi molčali, ker pa so drugi dan prinesli naši in drugi listi o tem poročilo, smo prinesli isto poročilo, ki je bilo v »Eдинosti«. In glejte — »Dan« je bil konfisciran in

drž. pravdnik je vložil proti našemu odgovornemu uredniku tožbo, češ, da smo prinesli konfiscirane stvari. Mi smo strogemu gospodu stvar pojasnili — toda šele sedaj se je omehalo njegovo srce in včeraj smo dobili sledeče: »Obvestilo. — Uvodna preiskava, ki se je začela zoper Vas zaradi pregreške po točkah III. in IV. zak. z dne 17. decembra 1862, šteje 8/63 se je ustavila, ker je obtožitelj odstopil od kazenske sodnega pregona.« — Torej vendar, Ampak stroški za konfiskacijo???

Ta pa zna! »Slovenec« seveda, ki ima v Belgradu poročevalca, ki svoj list že preočito vleče za nos, ker je najbrže prepričan, da v »Slovenec« redakciji sploh nič ne mislijo, temveč sprejemajo in priobčujejo njegova poročila kar na slepo, kakor jih dobijo. Včeraj priobčuje »Slovenec« v podlistku poročilo »z bojišč«, četudi poročevalec sam pravi v poročilu, da se je peljal samo 30 kilometrov od Belgrada nasproti nekemu sanitetnemu vlakcu, ki je prevažal ranjence. Trideset kilometrov od Belgrada! Kje je še bojišče! Zanimivo je tudi naslednje: poročevalec trdi čisto resno, da je ranjence pričakovalo na belgrajskih ulicah — 100.000 ljudi, četudi je to očiten nezmysel. Računajmo malo. Belgrad ima okolo 90.000 prebivalcev, od katerih je kakih 20.000 odsotnih radi vojne in potemtakem šteje Belgrad danes kakih 70.000 prebivalcev. Ko bi torej vsi ti ljudje pričakovali ranjence, kar je pa izključeno, ker mnogi so vendar imeli taka opravila, da niso mogli priti, bi sprejelo ranjence kvečjemu 70.000 ljudi. Tak račun bi si lahko brez posebne težave napravili tudi »Slovenec« uredniki in potem ne bi izhajale v listu take gorostasne nečistoosti, ki bi se jih resen list moral izogibati.

Kvarnerski Monte Carlo. V Opatiji je javna, koncesionirana (!) igralnica, t. zv. »Casino« vse etrangere, ki dela naravnost neverjetne kupčije, ker plačuje ogromne zneske zdraviliški komisiji, raznim »ravnateljem« (to so ljudje, ki jim je treba mašiti usta) in časopisu, posebno madžarskemu, da ne poroča v skandalih, ki se tam dogajajo. Opatija ima od tega ogromno škodo, ker je veliko število onih, ki pridejo tam s polno mošnjo, z namenom, da ostanejo dalje časa, ali odidejo že drugi ali tretji dan, ker so ves svoj denar — izgubili v hazardni igri. Sedaj so se pa taki nesrečneži začeli že ubijati in kmalu nastanejo v Opatiji podobne razmere kot v Monte Carlu, kjer najdemo v parkih vsako jutro par obešenih ali ustrelenih žrtev igralnice. Škoda od tega, seveda, ne bo majhna, ker odnesejo denar, ki bi ga drugače zaslužili posestniki vil, hotelov, pensionov, trgovci, obrtniki itd. — delničarji igralnice, kjer zapravijo največji, ki mislijo, da bodo pri igri dobili, ves denar, potem pa zbežijo domov, ker brez denarja se ne da živeti nikjer, posebno pa ne v takem zdravilišču kot je Opatija. Prebivalstvo protestira, jezi se in celo javno demonstrira proti igralnici, oblasti se pa za vse to niti ne zmenijo, temveč še dalje dopuščajo uničevanje Opatije. Res, čedne razmere!

Bratom na pomoč. Vso hvalo zasluži sklep trojice sloven, zdravnikov, da odpotujejo v Belgrad na pomoč srbskim ranjencem. Od »zgražanja« nad bratomorno vojno ne bodo imeli naši bratje na Balkanu in tudi jugoslovanska stvar ne, nobenih koristi, pač pa storijo naši zdravniki veliko s tem, da ohranijo

na življenju toliko ranjenih bratov, ki bi sicer umrli, ker je pomanjkanje zdravnikov preveč občutno. G. dr. Šlajmer potuje v Srbijo že vdrugič, g. dr. Oražen pa celo že v tretjič, kar je znamenje velike požrtvovalnosti. Upati je, da ne ostane samo pri tej trojici (dr. Šlajmer, dr. Oražen in dr. Čerňič), temveč da odide, bratom na pomoč še več slovenskih zdravnikov, ki jim bo to mogoče. Na tisoče ranjencev umira samo za to, ker je premalo zdravnikov. Plemenita je požrtvovalnost imenovane trojice slovenskih zdravnikov, ki hočejo v dejanju pokazati svoje rodoljubje in samo želeli bi bilo, da jim sledi še več slovenskih zdravnikov.

Revolta v Kandiji. Občinski odbor največje kmetijske občine na Kranjskem Smihel-Stopiče (v Kandiji) se je uprl klerikalnemu terorizmu in noče dati dr. Šusteršiču za nobeno ceno toliko željene zaupnice. — Kako imponira ta nastop kmetijske občine nasproti klerikalnemu terorizmu! Pomeni ljudje ne dajo sicer čisto nič za vse te zaupnice, četudi prihajajo iz mest, kakor ni dal nihče ničesar niti na soglasno zaupnico deželnega odbora, ali značilno je pa vendarle, da so se klerikalnemu terorizmu že uprli celo — katoliški občinski odborniki v Kandiji, ki so s tem pokazali, da so močnejši, ki se ne dajo terorizirati.

— »Nemško sožalje«. Dunajska »Neue Freie Presse« stoji z dušo in telesom v taboru generala Savova. Težko ji je bilo pri duši, ko je morala registrirati srbske vojne uspehe, sedaj je pa vsa srečna, ko je »Bolgarska brzovjavna agencija« začela razpošiljati po svetu poročila o velikanskih bolgarskih zmagah, ki jih — kakor se zdi — nikjer ni bilo. Na široko se je poročalo o nekaki skorajda odločilni bolgarski zmagi pri Veleusu, kjer sploh nobene bitke ni bilo, temveč so samo dolgi pri Krivolaku Bolgari, ki so nenadoma pritegnili večje vojaške sile z južnega grškega bojišča, potisnili za par kilometrov številno zelo slabe srbske čete, ki so pa kmalu dobile ojačenja in Bolgare zopet potisnili nazaj. Ali »Neue Freie Presse« živi pač v prepričanju, da Bolgari morajo premagati Srbe in za to je sprejela bolgarska poročila za golo resnico in hitro je priobčila uvodnik, v katerem »pomiluje« Srbe, češ, da doživijo v par dnevih pravi Sedan v popolnem pomenu besede! Kaj pa, ako se »Neue Freie Presse« prezgodaj veseli, ako je prezgodaj začela podcenjevati strategijske zmago vojske Putnika? No, potem bo tem večja njena žalost, tem večje njeno razočaranje. Ampak za Bolgare je žalostno, da imajo take prijatelje, za njih je žalostno, da jim tako od srca želi zmago — »Neue Freie Presse«.

Najnovejši prorok, ki ga moli »Slovenec« — je lažnjivi poročevalec čifutskih dunajskih listov — Wagner, bivši lajtnant. »Slovenec« piše: »Bolgari so res vpadli v Srbijo od severa sem, kakor je že prvega dne sedanje vojske prorokoval Wagner.« Ampak Wagner ni prorokoval, temveč je poročal in trdil, da so vpadli, kar se pa še do danes ni zgodilo. Kakor je videti, se klerikalci nočejo izneveriti tradiciji: za starimi židovskimi proroki slede novi, tudi židovski.

Zgodovinski dnovi. V teh zgodovinskih trenotkih je dobro, da se spomnimo tudi zgodovinskih dni preteklosti. 7. julij je zgodovinski dan — z njim se namreč začela poraz Francije I. 1870. To se je takole zgodilo. Leta 1870. so Španci odsta-

vili kraljico Izabelo in so ponudili prestol Leopoldu Hohenzollern: Sigmaringen. Napoleon III. je poslal svojega poslanika Benedettija k prusku kralju Viljemu z naročilom, da prepove princu Leopoldu prevzeti španski prestol. Med tem pa je Leopold ponudbo že sam odklonil. Toda Benedetti s tem ni bil zadovoljen. Zahteval je, da se Prusija zaveže, da tudi v bodoče noben pruski princ ne prevzame te krone. Kralj Viljem je bil na letovišču Ems in ni dal na to nikakega odgovora. Francija je bila užaljena. Benedetti je hitel v Pariz. Tudi kralj Viljem je slutil vojno. Dne 7. je imel francoski vojni svet prvo sejo pod predsedstvom generala Lebeaufa. — Sklenilo se je, da se Prusiji napove vojna. Dne 19. julija se je vojna napovedala, na kar je sledila prusko-francoska vojna, ki se je končala s porazom Francozov.

Na pomoč balkanskim ranjencem. Po poročilih z Balkana primanjkuje tam silno zdravnikov. Mnogo ranjencev umira tam brez vsake zdravniške pomoči. Apelujemo na slovenske zdravnike, naj se usmilijo siromakov in naj jim pohite na pomoč.

Slovenski zdravniki v Srbijo. Kakor nam poroča odbor Društva zdravnikov na Kranjskem, napotijo se gospodje vladni svetnik dr. Edo Šlajmer, dr. Ivan Oražen in dr. Anton Lavrič iz Viča in dr. Mirko Čerňič v Belgrad, da posvetijo svojo pomoč srbskim ranjencem.

Učiteljci Gröbner in Cigoj, supletinji v Knežaku pri St. Petru na Krasu, sta bili v zadnjem času večkrat pohvaljeni v »Slovencu«, čemur se tudi mi s temi vsticami drage volje pridružimo. Dne 3. t. m. sta se udeležili »Slomškarje« v St. Petru in sicer Cigoj, ker želi dobiti definitivno službo, Gröbner pa, ker upa na ta način dobiti službeno mesto doma v Planini. Prav tako! Da sta šli k zborovanju po stranski potih in sicer lepa Gröbner s kaplančkom Mihcem, stasita Cigoj pa z neustrašenim prvoboriteljem vikarjem B., to končno nikogar nič ne briga. Vsak hodi s komur hoče. V nedeljo je povabil vso to družbo na večerjo knežaki organizator Jenko. Animirano zabavo je počastil s svojo navzočnostjo tudi g. obč. tajnik Cemič ter se je zelo laskavo izrazil o večerji in pijači. Pri prosti zabavi, ki se je nato razvila, sta zapela B. in Cigoj par priscrčnih duetov, v zborih pa je pela Gröbner alt, drugi pa, kjer je ravno manjkalo, Jenkotu se je poznalo, da je bil nekoliko prehlajen. Pohvalno moramo omeniti tudi mammo organizator, ki je veliko pripomogla, da se je večer tako lepo vršil in zaključek. Prihodnji sestanek v Zagorju! Živja!

Ildrijska Sokolska župa je imela v nedeljo v Postojni svoj župni zlet, svoj dan, ki bo ostal nepozabljn v zgodovini te vrle župe. Postojna, ki je okrasila svoje hiše ta dan s slovenskimi trobojnicami, se je že dlje časa pripravljala na ta narodni praznik. Veličasten je bil sprevod s kolodvora v mesto. Na čelu sprevoda je jeknilo deset Sokolov, za njimi zastave, godba, nad 300 Sokolov in nebroj drugega občinstva. Pri Vilharjevem spomeniku je pričakoval goste občinski zastop, z gospodom županom Jos. Lavrenčičem, ki je Sokole pozdravil z navdušenimi besedami. Na pozdravu se je v vznemirjenih besedah zahvalil župni starosta g. Engelbert Gangl. Javna telovadba je pod spretnim vodstvom, načelnika g. Julija Novaka v vsakem oziru izpadla kar najbolje. Veselica, prirejena v ta namen,

je trajala čez polnoči in je nesla lep dobiček. Vstopnine pri telovadbi se je nabralo 700 kron, dokaz, da je bil obisk mnogobrojen.

Cvetlični dan v Zagorju ob Savi je kljub občnemu nasprotovanju nepričakovano dobro uspel. — Nabrali smo okroglo 500 K.

Kako katehet dr. Ciril Azman poljublja pravico. Med novomeškimi dijaki kroži govorica, da je neki sedmošolec pri katehetu pal in sicer po krivem, da lahko cela šola pri-seže, da je dotični dijak zmeraj polvoljno odgovoril. No, mi se tej govorici ne čudimo, ker dandanes, ko je že vse poklerikaljeno, ni čuda, da se upa katehet javno pljuvati pravici v obraz. Gospodu katehetu pač ni znan govor ravnatelja ob otvoritvi šolske zgradbe, ko je govoril: »Ta krasna zgradba se danes z najboljšimi nadami in željami svečano odpravlja ter izroča z njenimi ključmi ravnateljstvu in učiteljskemu zboru, da vrši v njej svoj plemeniti poklic. Ti ključni naj odpirajo vhod vsemu, kar je resnično, lepo in dobro, zapirajo pa naj pristop vsemu, kar je grdo in nizkotno, kar bi vtegnilo vneti prepir in strankarstvo, bodisi med učitelji, bodisi med učenci. Prava krščanska ljubezen, ki je najpopolnejša vez naj vse učitelje in učence med sabo.« In potem nadaljuje: »...čestiti gospodje kolegi, v vaših rokah je sto in sto marljivih učencev, v vaših rokah so nade staršev, naroda in domovine. Bodite mladini, ki se vam poverja, dobri in pravični, potrpežljivi in vztrajni vzgojitelji in učitelji...« Torej gospod Azman, kako izvršujete svoj plemeniti poklic? Ali to vaše početje ni grdo in nizkotno, ali ne bi bilo tudi to lahko vzrok prepira med učenci? O strankarstvu pa sploh ne govorim, ker to je tudi znano že vsacemu, da kdor hoče biti protizoran pri g. dr. Azmanu in kdor hoče biti deležen blagoslova dijaške kuhinje, katere je le edino pod nadzorstvom in vodstvom kateheta Azmana, za katero pa ravno Novomeščani veliko žrtvujejo, mora biti ud deške Marijine družbe, ki jo vodi nek franciskan, pater Pavel, in umestno bi bilo, da bi se za to tudi zavzel gospod ravnatelj in to preprečil, ker ravno to je vzrok strankarstva med dijaki in podlaga protežiranja. Tudi prava krščanska ljubezen vam je tuja, vi ne ljubite vam neenako mislečih ljudi, temveč jih sovražite. Gospod katehet, čemu ne pomagate še druge, saj jih je še dovolj, ki niso pri Marijini družbi in v vaših rokah so, proč z njimi in postavite si klerikalno bando, potuhnjencev, publoglavcev in denuncijantov in potem bode rešena novomeška gimnazija. Pravico pa itak ne poznate, ker ji pljujete v obraz, ubijate učencem in starišem nade, ali morate sploh vi še katerikoli pogledati človeku v obraz, ko vam je znano, da vedo ljudje, da ste zlorabljali svojo učiteljsko moč, da ste se maščevali krivičnu nad ubogim dijakom, ki ni vam po volji. Seveda svoji volji ste ustregli in to vam zadošča, ne pomislite pa, da tako ravna človek brez vesti. Vem, da se bodejte skušali priti, a to vam ne bode pomagalo, ker značilne so vaše besede, (ki ste jih izgovorili, ko ste zvedeli, da bo dijak izstopil iz edine zveličavne kat. cerkve): »Samo suhe veje odpadajo!« Te besede so pokazale vaše mišljenje o dotičnem dijaku in pokazala bo tudi pritožba, katero je baje več dijakov že vložilo.

V nedeljo dne 6. julija je bil pogreb g. Ludvika Illovskija posestnika, peka, in ključarja novomeške stolne cerkve v Novem mestu. Po-

V. M. GARŠIN:

Zelo kratak roman.

Zima, mraz... Prosinec je tukaj in sleherni revež ga občuti, vratarji, čuvaji, skratka vsi, ki se ne morejo greti v toplo zakurjeni sobi. Tudi mene preprihava njegov ledeni dih. Sicer imam svojo prijazno, goroko izbico, toda domišljija me draži, me tira ven...

Zaboga, čemu pa begam tu po pustem nabrežju? Pocestne svetilke gore svetlo, čeravno piše veter vanje in sili k plesu plinove plamenčke. Svitla, migljajoča luč potaplja črno tropo krasnih palač, in njihova okna, v se globljo otožnost. V velikanskih zrcalnih šipah odseva metež in velika tema. Veter rjove in stoka nad ledeno puščavo reke Neve.

Ding-dang! Ding-dang! se oglasi skozi vihar: pritrkavali so v trdnjavski cerkvi, in moja lesena noga spremlja vsak udar melanholičnega zvona s topotom po granitnih ploščicah, pokritih z ledom, in tudi moje bolno srce se udeležuje, trkajoč v razburjenem taktu na stene svojega ozkega domovlja.

Predstaviti se moram bralcu. Mlad človek sem z leseno nogo, Morda boste trdili, da posnemam Dickens: Silas Wegg, onega pisatelja z leseno nogo? Ne, ne posne-

mam ga; res, mlad invalid sem. Pred kratkim sem šele postal...

Ding-dang! Ding-dang!... Ding-dang! Ding-dang!... Zvonovi zapojejo najprvo svoj melanholično tuborni spev »Gospod, usmili se!« Nato je udarilo v zvoniku ena. Šele ena! Se sedem ur je do prvega zvona! Potem bo izginila vranje-črna noč, polna neprijetnega snega, in se bo umaknila dněvu. Domov naj grem? Ne vem: res čisto vseeno mi je. Prav nič ne potrebujem spanja.

Spomladi sem tudi ljubil pohajkovanje po cele noči tu na obrežju. Oh, kakšne noči so bile to! Kaj bi se dalo primerjati z njimi! Nič ni dehteča noč na jugu, s svojim nenavadno temnim nebom in jasnimi zvezdami, ki nas povsod zasledujejo s svojimi pogledi. Tu je vse jasno in čisto. Pestro nebo je mrzlo in krasno. Iz koledarja znana »večerna zarja tekem cele noči« zlati sever in vzhod; zrak je svež pa oster; Neva se pozibava, ponosno in lesketajoče, in pljuska lahko s svojimi valčki ob kamenito nabrežje. In na tem bregu sem stal... In na moje ramo se je naslanjala deklica... In ta deklica...

Oh, zakaj sem vam začel pripovedovati najprvo o svojih ranah? Toda tako je ubogo, abotno človeško srce. Če je ranjeno, potrka pri

vsakomur in išče polajšave, pa je ne najde. To je vendar čisto razumljivo.

Moje srce se ni potrebovalo nobenega leka, ko sem se seznanil spomlad letošnjega leta z Mašo, gotovo najvrljšo vseh Maš na svetu. Seznanil sem se z njo tukaj na tem bregu, kjer pa tedaj ni bilo tako mrzlo kakor sedaj. Imel sem tedaj še pravo nogo mesto lesene, pravo, lepo nogo, prav tako kakor je moja še ohranjena leva. Sploh pa sem bil telesno čedne postave. Ena ostudna beseda, toda kaj me briga sedaj beseda... In tako sem se spoznal z njo. Zgodilo se je čisto enostavno: jaz sem prišel semkaj. Pa tudi ona je prišla semkaj. (Jaz sploh nisem noben dekliški lovec)... Ne vem, nekaj me je sililo, in pričel sem govoriti. Najprvo seveda o tem, da sploh ne spadam k onim nesramnim itd.; potem o tem, kako čiste namene sem imel itd. itd. Moj drobni obraz (ki ga sedaj pači velika brazgotina čez nos, mračna brazgotina) je pomiril deklico. Spremil sem Mašo v Galilejsko ulico, do njenega stanovanja. Prišla je od svoje stare babice, ki je stanovala blizu glavnega parka, in ki jo je vsak večer posečala, da ji je čitala romane. Uboga babica je bila slepa!

Sedaj je babica mrtva. Letos je umrlo veliko ljudi, ki niso imeli no-

bene stare babice. Tudi jaz sem bil smrti blizu, zagotavljam vas. Toda vzdržal sem. Koliko bede more prenesti človek? Jaz ne vem, in nihče ne ve.

Izborna. Maša mi je ukazala, da naj postanem junak, in zaraditega sem moral v vojsko...

Dobe križarskih vojsk ni več; vitezi so izginili. Toda če vam bo dejala ljubljena ženka: »Ta prstan tu — sem jaz!« in ga vrže v plamen velikega ognja, da celo v največje ognjeno morje, ali ne boste skočili za njim, da ji ustrežete?

»Oh, kako čuden človek je to,« vas slišim odgovarjati, »na vsak način ne bom šel za prstanom. Gotovo ne. Gre se k zlatarju in se ji kupi desetkrat več vreden prstan.« In če bo rekla, ni oni priprosti, temveč dragoceni prstan? Nikoli ne bom verjel tega. Oh, ne, jaz nisem vaših misli. Mogoče je, da bo žena, ki jo ljubite, tudi tako naredila. Niste pač gotovo lastniki kakih sto dragih vrednostnih pišem in mogoče, celo razdružniki velikih tvrdk.

Morda ste imeli v svojih detinskih letih priliko opazovati, kako zleti metalj v plamen? To vas je tedaj tudi zabavalo. Metalček je zadrževal, ležeč na hrbtu in mahljajoč z osmojenimi križi. Imeli ste to za

zanimivo; toda slednjič ste poteptali metalja. Uboga stvarica je prestala. — Oh, če bi mogli tudi mene uničiti, da bi se nehale moje bolečine.

Maša je bilo čudno dekle. Ko so proglašali vojno, je hodila par dni černo in molče okoli; z ničemer je nisem mogel razveseliti. »Čujte,« je dejala nekega dne, »vi ste poštenjak?«

»Smatrati smem za istino,« sem odgovoril.

»Poštenjaki potrdijo običajno svoje besede z dejanji. Vi ste tudi hoteli vojno: sedaj morate v boj.«

Nagubancila je čelo in krepko stisnila mojo roko s svojo drobno ročico.

Samo pogledal sem Mašo, pa dejal: »Da!«

»Če se vrnete, potem postanem Vaša sopraga,« je bilo slovo na kolodvoru. »Vrnite se!«

Solze so me dušile, skoro bi bil zajokal. Toda zadržal sem jih in dobil moč, da sem odvrnil Maši: »Pomnite, Maša, pošteni ljudje...«

»Potrdijo svoje besede z dejanjem,« je skončala rek.

Poslednjikrat sem jo pritisnil na srce in skočil v voz.

Pač šel sem v boj radi Maše, toda izpolnil sem pošteno svojo dolžnost tudi napram domovini. Korenja-

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v
restavracijo 'Tivoli'!
tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je
tudi vedno sveže pivo in razna pristna
vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

je vedno brezplačno na razpolago za
:: veselice, shode, predavanja itd. ::
po jako nizki ceni vedno na raz-
:: polago. ::
Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

kojnik je bil sin stare meščanske
rodbine in je umrl v 67. letu svoje
starosti, po zelo dolgotrajni in mučni
bolezni. Naj mu bode zemlja rahla.

**Konec šolskega leta novomeške
gimnazije v novem poslopiju.** Izmed
skupnih 275-tih učencev in 2 priva-
tistov in 8 privatistinj, je bilo 31
učencev in 1 privatist in 3 privatistinj
odlikovanih, 201 učenec in 4 privati-
stinke so sposobni za višji razred.
24 učencev in 1 privatist je padlo.
17 učencev ima ponovno izkušnjo in
2 učenca in 1 privatistinja niso bili
izprani. Krasen je uspeh prvega
šolskega leta nove gimnazije. Težak
boj je bil za novo gimnazijo in za-
preke med Novim mestom in Kan-
dijo so ovirale zidanje, le po ne-
umornem in trudopolnem delu neka-
terih gospodov se je pričelo z delom
in 27. avgusta 1912 se je poslopje
oddalo svojemu namenu, saj pa je
bil zadnji čas. Stara gimnazija, ka-
tera je služila od leta 1746. svojemu
namenu ni čuda, da je bilo premaj-
hna in preslaba pri toliki udeležbi
učencev, celo ko je bila tudi deška
ljudska šola in obrtna šola in trgov-
ski tečaj v nji nastanjen, zato so
razmere kričale po novem moder-
nem higijeničnem poslopiju, za kar
nem odgovarja nova gimnazija, ki ima
poleg ednajst šolskih sob, tudi ri-
salnico, fizikalno dvorano, telovad-
nico, katere je moderno opravljena,
posvetovalnico, sobe za dijaške knji-
žnice, učiteljske sobe, sobo za nara-
voslavno zbirko, sobo za ravnateljs-
ko pisarno, govorilnico in stano-
vanjske sobe za slugo in šolskega
ravnatelja ter krasne hodnike in, kar
je poglavito je poleg poslopja tudi
dijaško igrišče in okoli obilo pro-
stora, kjer se dijak med odmorom
lahko najraje s svežega zraka. Prvo
letu, katero je končalo s tako sijaj-
nim uspehom pri toliki udeležbi
učencev, kakor tudi prva skušnja
abiturientov iz poletja 1912, da z
veseljem pričakujemo uspeh in iz-
kušnje letošnjih abiturientov in se
vedejamo, da bo novomeška gimna-
zija zopet podala lepo število novih
nabednih mladenčev.

**Ciril-Metodova podružnica v
Dobovi pri Brezicah** ima 13. julija
svoj letošnji občni zbor, v gostilni-
ških prostorih g. J. Kovačiča, zdru-
žen z veselico s sledečim vspore-
dom: 1. Slavnostni govor gl. dr. Sti-
kerja, 2. Srečolov, 3. Prosta zabava,
godba in ples. Ker je to prva prire-
ditev, pred kratkim ustanovljene po-
družnice, se je nadejati od narodnega
okoljskega občinstva obilne udeležbe,
da pokaže, da narodno delo in živ-
ljenje v tem kraju še ni zapalo!

**Grozen požikrus samomora v
Celju.** Pešec tukajšnjega 26. domo-
branskega polka Franc Bizjak si je
dne 30. junija pognal iz svoje voja-
ške puške kroglo v glavo. Krogla
mu je razbila in odtrgala celo spod-
njo čeljust, vendar dalje v glavo ni
prodrla. Pogled na ranjenca je groz-
en, vendar je še upanje, da mu
ohranijo življenje. Vzrok njegovega
groznega samomorilnega požikrusa je
baje nesrečno ljubinsko razmerje.

Nesreča s sekiro. Devetletna
kajzarjeva hči Ana Komila iz Skrilj
je hotela te dni doma svojemu sta-
rejšemu bratu, ki je sekal drva, po-
magati pri delu. Deček je bil pa pri
tem delu tako neroden, da je zadel s

sekiro svojo sestro na desno roko
in jo težko poškodoval.

Igra s smodnikom. Na Dolenjem
Golemu se je te dni igralo več dečkov
na prostem. Eden izmed njih je pri-
nesel s seboj smodnik in je hotel
pokazati svojim tovarišem, kaj se
napravi, če se smodnik prižge. Res
je vprsnil vžigalico in jo je pritak-
nil smodniku. Deček je bil previden
pri tem in se mu ničesar ni zgodilo.
Smodnik pa je puhnil v obraz štiri-
letnemu Jakobu Maycu, ki je zadobil
na obrazu težke opekline.

Z železom se dregnil v oko. Se-
denletni kajzarjev sin Jakob Mlinar
iz Dolenje vasi pri Cerknici se je dne
3. t. m. sunil z nekim koničastim že-
lezom v levo oko in se težko poško-
doval.

**Raz oder je padel in se težko
poškodoval** osemletni France Me-
jač iz Sent Jakoba ob Savi. Padel je
raz zidarski oder, ki je bil v višini
pet metrov. Mejač si je pri tem zlo-
mil levo nogo. Odpeljali so ga v de-
želno bolnico v Ljubljano.

Marijina devica hujškala svo-
jega sina uka proti svojemu očetu.
Dne 5. t. m. je udaril Franc Kralj
kajzarjev sin iz Ježice, svojega očeta
Mihaela s količkom po levi roki
in mu zlomil kost. Oče je dobil po-
škodbe tudi na glavi. Surovina je
član klerikalnega in izobraževalnega
kluba na Ježici in je vnet čuk. K
temu dejanju ga je hujškala njegova
mati, ki je legitimirana marijina de-
vica. France Kralj je bil zaradi po-
dobnega delikta že v januarju me-
secu obsojen na štirinajst dni ječe.
Takrat se je potegnil zanj znani fa-
mošter iz Ježice, ki je sodišču pred-
ložil spravevalo Kraljevega lepega
vedenja. Suh faktum, ki govori za
cele strani.

Napad. Dne 6. pr. m. je delavec
Franc Miš iz Krtine iz neznanega
vzroka napadel tesarskega mojstra
Janeza Volčina s sekiro in ga po ce-
lem životu, posebno pa po glavi
močno poškodoval.

**Se ena nesreča vsled spleše-
nega konja.** Hlapcu Janezu Čarmanu
iz Trzica so se dne 8. p. t. splašili
konji pri vožnji vsled nasproti drev-
čega avtomobila. Čarman je padel
raz voz in je zadobil na glavi znatne
poškodbe. Nahaja se sedaj v deželni
bolnici v Ljubljani.

Denar poneveril in pobegnil.
Pri brivcu Francu Švadeni na
Bledu je bil uslužben v zadnjem času
pomočnik Ferdinand Crnagoj kot
vodja in poslovodja njegove filijale
v Bohinjski Bistrici. Koncem pretek-
lega meseca je Crnagoj nenadoma
izginil iz tamšnjega kraja. S seboj
je odnesel skupiček v znesku dvan-
deset kron in več stvari, ki jih je ukra-
del v filijali in ki so bile vredne
okrog štirideset kron. Crnagoj je ro-
jen leta 1885. v Ravni gori na Hr-
vaškem, kamor je tudi pristojen. Cr-
nagoj je precej velik, ima podolast
obraz, kostanjeve lase, plave, angle-
ško pristržene brke in govori hr-
vaško in nemško.

Nasilen gost. Pred nekaj dnevi
je prišel v gostilno Ivana Šeska v
Hornu pri Kamniku hlapec France
Šarc in je zahteval pijače. Gostilni-
čarka pa mu ni hotela ničesar dati,
ker je bil Šarc že precej pijan. To
je hlapca tako razjezilo, da je začel
razgrajati in da je bil gostilničar

Ivan Šesek primoran pijačo posta-
viti pod kap. Šarc se je začel braniti,
zgrabil je gostilničarja, potegnil ga
s seboj iz hiše in ga je dvakrat su-
nil z nožem v rebra.

Aretacija tatinske dekle. 16letna
Marija Benda iz Mengša je bila več
časa uslužbena pri gostilničarju Iv.
Bricelju v Štepanji vasi kot dekla.
Med tem časom je napravila več ne-
rednosti, vsled česar ji je gospodar
odpovedal službo. Ko je te dni za-
pustila hišo, so pregledali njene
stvari in so našli pri nji več obleke
in drugih stvari, ki so bile last njene
gospodinje. Deklo so aretirali in jo
izročili sodišču.

Neurje na Ogrskem. Kakor pri-
hajajo poročila iz Mako na Ogr-
skem, je reka Maroš v zgornjem
teku zopet narasla vsled nepresta-
nega dežja. Valovi so pridrli dne
6. t. m. na večer do omenjenega me-
sta in razrušili varnostni jez, ki ga
je delalo čez tisoč delavcev več dni
in noči. Voda je preplavila daleč na-
okoli vse. 4000 kmetom je vse uni-
čeno. Škodo cenijo nad en milijon
kron.

Velikanska stavka delavcev. V
Lodzu se je razvila te dni velikans-
ka stavka delavcev. Doslej stavka
87.420 delavcev. V mestu vlada po-
polen mir.

Orkan na Ruskem. Kakor se iz
Novočerkaska poroča, da se je dne
6. t. m. dvignil v tamšnjem kraju
velik orkan, ki je na polju in po vr-
tovih uničil vse žito in vse sadeže.
9000 desjatnih polja je opustošenih.
Mnogo živine je ubite. Škoda znaša
skoraj 1 milijon rubljev.

Velikanska nezgoda pri požaru.
Iz Simbirskega se poroča, da je pri-
šlo dne 6. t. m. goreti ob pol treh
zjutraj v gostilni, kjer je prenoče-
valo mnogo tučev. Stavba je bila
lesena, les je bil vsled vročine zad-
njih dni zelo izsušen, zato se je ogenj
z veliko hitrico širil. Skoraj vsi, ki
so prenočevali v gostilni, so postali
žrtve plamenov. Izpod razvalin so
doslej dobili 154 trupel. Mnogo go-
stov se je tako prestrašilo, da so
zblazneli.

Ljubljana.

— Hej, klerikalci, kje so pa dru-
gi? — Slovencec je dozdaj priobčil
vse tiste »zaupnice«, ki so bile pri
občinskih odborih zaukazane in na-
ročene. Teh zaupnic je dr. Šusteršič
lahko vesel, bržkone pa zaradi njih
žalosten, ker niso odkritosrečno izra-
žena čutila v njih, nego posiljeno
»zaupanje«, da se človeku gnusi.

Razun Črnomlja so vse te zaupnice
sklenjene v navadnih kmetijskih va-
seh, t. j. majhnih občinah, kjer ni ni-
tuč zavajenih mož, ki bi vedeli
zakaj dr. Šusteršičevi trabanti to ko-
medijo unganjajo. Klerikalci ljublan-
ski, pogledite malo okoli sebe in po-
vejte, zakaj pa ne dobite nobene za-
upnice od občinskih odborov v —
trgih in mestih? Odgovorite nam
na to! V trgih in mestih se pa ne
upate pritiskati na obč. odbore za
tiste zaupnice, kaj ne, ker bi vas s
pasjim bičem nagnali! Le počakajte:
avgusta meseca vam bo Kamila
Theimerjeva že dala pred porotnim
sodiščem zaušnico, da bo cel svet
slišal, bral in zvedel lumparije, ki so

boste, to vse so samo prazne be-
sede. Kajti kdo bo prepustil svoje-
ga dragega dekleta lesenonožcu,
nemaniču, filozifirali boste... Do-
bro, ne verujte mi! Bog z vami!

Predčerašnjem je bila svatba:
bil sem drug. Ponosno sem opravljal
svojo dolžnost pri obredu, tekem
katerega je zletelo meni najdražje
bitje drugemu na srce. Maša me je
včasih pogledala prav plašno. Tudi
njen soprog je ravnal z menoj tako
vznemirjeno pozornost. Na svatbi je
bilo veselo. Pil se je šampanjec.
Francoski sorodniki so klicali »ži-
vijo!« in me nazivali »ruskega juna-
ka«.

Meni je vseeno, če mi verjame-
te ali ne, dragi citatelji. Toda če bi ho-
dili z menoj ob takih decembrskih
nočeh po nabrežju, če bi slišali vihar
in pritkavanje, topot lesene noge,
glasno utripanje mojega ranjenega
srca — potem bi mi verjeli...

Ding-dang! Ding-dang! V zvoni-
ku je udarilo štiri. Čas je iti do-
moy, vreči se na samotno mrzlo po-
stello in zaspati...

se in se še gode pod klerikalno vlado
na Kranjskem. Dr. Šusteršič, dr.
Krek in Povše, ta trifolij bo igral
svetovno ulogo pred ljubljanskim de-
želnim sodiščem! Kamila Theimer-
jeva vam bo navila ušesa in vas po-
kazala svetu! Takrat bo svet spoz-
nal vašo vrednost z zaupnicami!

— **Vsprejemni izpiti na ljublan-
skem ženskem učiteljsku.** V ponedel-
jek 7. t. m. so se pričeli na tem učiteljsku
za dekleta vsprejemni izpiti,
za katere se je prijavilo baje okoli
96 gojenk za I. letnik. Ali čujejo se
glede teh izpitov splošne pritožbe
radi strogosti, pa še bolj radi sekta-
tur in kapric učiteljice, zlasti pa Slo-
mškarice Stupica. Ves aparat izgleda
zadnje čase, kot bi pri teh izpitih
vladal neki klerikalno pobarvan si-
stem, ki ga bo treba radikalno kuri-
rati. Učiteljski stan je na Kranjskem
za svoje studije precignano plačan,
da bi pri izpitu in izbiri gojenk za I.
letnik imele odločevati razne nervoz.
ali pa klerikalne učiteljice. Mi zahte-
vamo za danes samo: objektivnost!

— **Ne bo zmagovalcev!** So listi
— posebno ruski — ki pišejo, da v
sedanji vojni ne bo in ne sme biti
zmagovalcev in da se bo vse —
mirno (oj ironija!) poravnalo. Tako
pisati more le tisti, ki jim je do preli-
te krvi toliko, kakor do mlake na ce-
sti; do zgubljenih življenj lunakov
toliko kot za življenje muh, ki naj se
pobijajo, ker jih je dosti in so nadlež-
ne. Takšno stališče je obsojanja vred-
no in kaže, kako se bagatelizira
življenje ljudi, ki naj padejo — brez
vspeha. Če že kri — tedaj tudi
uspeh; to je naš nazor. Če že mora
teči srbska kri — naj ima srbski
narod tudi vspeh.

— **Gorje, če bi delali soc. demo-
krati kazenske zakone.** Se le na-
men daje dejanju vrednost ali ne-
vrednost; brez namena so dejanja
indiferentna. Priobčili smo neko no-
tico, da posreduje gosp. Franchetti
mizarjem, ki so brez dela, za službe.
»Zarja« je našla, da je naš list radi
te notice krumirska agentura; ob-
sodi nas tega na podlagi svoje —
današnje informacije, o čemur mi
nismo preje ničesar vedeli, in tedaj
tudi nismo imeli nam od »Zarje« pod-
tikanega namena. Besedo ima sedaj
prizadeži. Nam bi pa gospodje iz
»Zarje« lahko prizanesli, ker uredni-
ci »Dneva« so vsaj ravno tako vneti
za socialno pravičnost kot — vodi-
telji socialistov.

— **Sentpeterski Orel v Ljubljani**
ima veselico; na programu so ko-
mični prizori, za katere poskrbe orli
sami.

— **Iz seje deželnega odbora
kranjskega** dne 7. julija 1913: Deželni
glavar omeni, da je posredoval pri
ministrstvih radi državnih podpor iz
državnega melioracijskega zaklada
za vodne preskrbe na Kranjskem.
Radi rešitve tega vprašanja se bo
sklicala interministerijalna konfe-
renca, h kateri bo tudi deželni odbor
povabljen. Zastopnikom deželnega
odboru pri tej konferenci se imenuje
deželni glavar. — Izdela se načrt in
proračun za preložitve okrajne ce-
ste Šmarjeta-Zbure. Odobri se za-
pisnik o odkupu sveta, ki se bo rabil
za zgradbo mostu čez Raduljo v
Čučimlaku pri Mokronogu. — Za
vodovod v St. Lambertu se dovoli
30% deželni prispevek in naprosi za
40% državno podporo. — Suplent
na Slovenski trgovski šoli, Josip Go-
gala se imenuje definitivnim učite-
ljem. — Predlogu kuratorija Slove-
nske trgovske šole v zadevi nastani-
tve in predpriprav za dekliško tr-
govsko šolo se pritrdi. — V principu
se sklene zavarovanje proti nezgo-
dam gasilcev, ki so včlanjeni pri ka-
ki občinski ali deželni gasilski pri-
znani gasilski zvezi in se referentu
naroči, da zadevo preštudira in stavi
v eni prihodnjih sei konkretne pred-
loge.

— **Kaj se godi pod klerikalnim
gospodarstvom,** se vidi na več kraj-
jih, za danes pokažemo n. pr. slučaj
na Dolenjski cesti. Tu je n. pr. cestni
mojster S. Š. Mož pa rabi svoje de-
lavce namesto za cesto — za svoje
poljsko delo. Podrejeni cestarji se
ga ne boje, ker itak vedo, kako je.
Dne 5. maja n. pr. sta orala cestarja
L. in Č. njivo nasproti Jebačinovi
trgovini. Takih slučajev je več. Za-
nimivo je n. pr. tudi to, da se je po-
nužil neki posestnik, da blato zastoni
spravi s ceste, ker ga rabi za njivo,
zvozilo pa se je to seveda s plačani-
mi vozovi (?) drugam. Dne 12. jun.
so delavci zopet delali na njivi. Ko
sta se peljala dva inženirja cesto
pregledovat, so bili vsi na cesti, po-

tem pa so šli zopet na njivo; imeli
pa so nalog, da bodo zopet na cesti,
ko pojdeja ona dva gospoda nazaj.
Sploh se manipulira tako, da stvar
ni v redu in v interesu davkoplač-
valcev je, da se naredi konec takim
razmeram, kajti tudi za klerikalce
mora imeti zakon veljavo.

— **Vse, kar je prav.** Zadnjič se
je peljal po mestu neki mož z žensko
v koleslju. Sedela sta zadaj vstric in
on je kočiral. Tako je šlo lepo do po-
šte. Pri pošti pa so ju ustavili. In je
moral sedeti na kolo. Dasi je doka-
zoval, da je vse eno — ni bilo vse-
eno. Ko se je presedel, je lahko na-
daljeval svojo pot. Ljudje so se ču-
dili.

— **Ogenj v tovarni za lep.** Vče-
raj ob 4. zjutraj je tresčilo v tovarno
za lep. Zanimivo je, da je šla strela
blizu poleg visokega dimnika in je
užgala poslopje. Ognja na Gradu ni
mogel takoj opaziti, ker je bila noč
temna in deževna, iz tovarne pa tu-
di niso mogli gasilne postaje takoj
obvestiti, ker je bil telefon pretrgan.
Sirena je dolgo klicala na pomoč in
ravnatelj Kolinske tovarne je telefo-
nost zaradi gorljivih snovi. Zgorelo
pomoč. Ogenj se je med tem že pre-
cej razvnel in bila je velika nevar-
nost zaradi gorljivih snovi. Zgorelo
je okoli 30 m strehe. Dopolnno ob 9.
je bil ogenj že v glavnem zaduščen. V
tej noči je sploh strela mnogokrat
vdarila.

— **Včera se je pripeljal v Ljub-
ljano pokazati novi avtomobil zveze**
Škofja Loka — kolodvor. Avtomobil
je lep eleganten voz, rdeče pobarvan
in bo poslej stalno opravljal svojo
službo.

— **V Ljubljani bi se bil utopil.**
Predčerašnjim okrog 6. zjutraj je
prišel krog 20 let stari fant Rudolf
Juvan na Zabjak ter se je začel tam
zelo glasno pripraviti z neko žensko.
Kmalu nato gre omenjeni fant pri
zavornicah čez Ljubljano na levi
breg, od tam pa do skladišča opeke.
Ko pride do istega, zavije kar oble-
čen naravnost v vodo do vratu. Na-
to se obrne nazaj iz vode. Skoro bi
bil utonil, da ga niso pravočasno po-
tegnili iz vode. Takoj se je onesve-
stil, a pričujoči so ga začeli drgniti,
da se je zopet zavedel, nakaar ga je
rešilni voz odpeljal v bolnišnico.
Fant je bil, kakor se sodi, vinen.

— **Utopljenke Zorke Jegličeve**
še doslej niso našli. Ker je voda te
dni narasla, jo utegne odnesti in vre-
či na breg Ljubljanice ali Save. Če
bi jo kdo našel, naj blagovoli to na-
znaniti staršem v Ljubljano, Ilirska
ulica. — Oblečena je bila v belo blu-
zo in črno krilo ter obuta v črne no-
gavice in šolne. — Blagovolijo naj
to ponatisni drugi listi.

— **Na oklicih so:** Anton Gospo-
darič, skladiščnik pri Kastnerju, z
Marijo Roban. — Edmund Stopper,
ključavničar državne železnice s
Franciško Kompare.

— **S trga.** Včera so bile na trgu
prve letošnje sveže smokve, katere
so prodajali po 80 h kg. Na trg so
Vipavci pripeljali 140 škatulj sveže-
ga sadja, katero je bilo takoj razpro-
dano.

— **Nesreča.** V ponedeljek je Ivan
Papler, 70 let star občinski ubožec,
rodom iz Avšič, ko je šel po stop-
nicah, zlomil v stopalu desno nogo.
Prepeljali so ga z rešilnim vozom v
deželno bolnišnico.

— **Ljubljano so izpustili.** Vsled
tridnevne dežja, ko je sledil naliv
za nalivom, je voda v Ljubljani
tako narasla, da je začela na barju
prestopati bregove, v Gruberjevem
kanalu pa je bila nevarnost, da bo
prestopila škarpno in spodjedla zem-
ljo. Zato so morali včeraj zatvornice
pri Gradaščici odpreti. Voda se je z
vso silo vtila v svojo strugo in je pri
tem začela odnašati razne predmete
deske, tramove in celo en stroj, ki
odnesla do franciškega mostu.
Škoda pri delih bo precej velika,
ker bo voda marsikaj razdrla in za-
sula. Ljubljanci so se Ljubljanice
zelo razveselili, na vseh mostih je
stalo občinstvo in gledalo v kaine
valove, ki jih že eno leto ni videlo.
Struga ostane odprta, dokler se voda
ne poleže.

— **V tivolskem parku** cvete se-
daj stoletna aloa.

— **Kinematograf »Ideal«** »Šti-
rinozni junak« ta krasna amerikan-
ska jahalna drama z vratolomnimi
vajami jako ugađa. Pathe Journal
kakor tudi druge slike so lepe. V
petek specialni večer z dramo »Mož
s sukno« (Robert Dimsen). V so-
boto ameriška drama »Baje iz-
gubljeni sin«.

ško sem korakal skozi Rumunijo, ob
prahu in dežju, ob vročini in mrazu.
S samozaničevanjem sem hrustal
suhar »dobaviteljev«. Ko je bil prvi
spopad s Turki, nisem obupal; odli-
kovan sem bil s križcem in sem bil
imenovan podčastnikom. Pri drugi
praski je nekaj počilo; in zgrudil sem
se. Stokanje... megla... Zdravnik
z belim predpasnikom in krvavimi
rokami... Usmiljele sestre... Maša
odrezana noga z vrojinim zname-
njem pod kolenom... Vse to sem
doživel kakor v snu. Z najodbojnej-
šimi posteljami opremljen vlak z ra-
njenci pod nadzorstvom najvrlejših
prednic je potoval z menoj v Petro-
grad.

Če zapustimo mesto z dvema
nogama in se povrtno z enim rk-
ljem, to se pravi neka, verujte mi.

Prenesli so me v bolnišnico. Bilo
je v juliju. Prosil sem, naj bi mi po-
lizvedeli na magistratu naslov Marje
Ivanovne G., in milosrdni bolniški
strežaj, vojak, mi ga je prinesel.
Vedno je še stanovala tam, v Gali-
lejski ulici!...

Pisal sem eno pismo, drugo,

tretje — in nisem prejel nobenega
odgovora...

Slednjič so mi napravili leseno
nogo, in mogel sem se sedaj sam
prepričati, v čem tiči vzrok močnja-
nja moje Maše. Peljal sem se v Ga-
lejsko ulico, potem sem se opotekel
kvišku po brezkončnih stopnicah.
Kako sem stekel tu pred osmimi
meseci gori! Slednjič sem dospel
tudi do vrat. Pozvonim med burnim
utripanjem srca in izgubim skoro
zavest... Za durmi se začnejo ko-
raki; stara hišna Avdotja mi odpre,
in jaz stečem (če sploh more teči
človek z eno nogo) v sobo za goste.

»Maša!!«
Ona ni sama: poleg nje sedi njen
daljni sorodnik, zelo brhek mlad
človek, ki je za moje dobe ravno
dokončal svoje vseučiliške študije
in je nameraval dobiti zelo dobro
službo. Oba sta me pozdravila zelo
nežnočutno (skorogotovo radi moje
lesene noge), toda oba sta bila zelo
presenečena in grozno raztrzena.
Čez četrto ure sem razumel vse.

Nisem bil hotel skaliti njune
sreče. — Ne boste mi verjeli; rekli

Narodno gospodarstvo.

En dober nasvet Njegovi ekselenci
anarh. ministru vojvodine Kranjske

ali

Edina rešitev kranjske dež. od pre-
velikih finančnih stisk in nadlog.

Naj se ne čudi užaljena Vaša svet-
lost vsled tega mojega dobrega na-
sveta, kako bi se rešila naša ljuba
Kranjska vseh težav in morda bodo-
čega poloma. Srce boli človeka in
mene še posebno, ker je vse moje
žitje in bitje tako tesno zvezano z
usodo Kranjske dežele, da se mi je
ob njenih dobrih časih godilo prime-
roma precej slabo, ob njenih hudih
časih pa se mi godi nerazmeroma
tako slabo, da imam premalo za živ-
ljenje, preveč za smrt. A tu ni ume-
stno moje jadikovanje. Kaj pomeni
črviček v prahu proti Vaši jasnosti
velmožni finančni minister? Le, da
olajšam ekselenci nekoliko — če se
smem tako izraziti — premorilno
tuhtanje glede bližajočih se deželne
finančne krize, da potolažim kolikor
mogoče razburjene duhove in za-
prem tem vedno na Vašo ekselencijo
in na slabe deželne finance zabavlja-
jočim liberalcem široka usta, se drž-
nem do Vaše ekselence obrniti pre-
ponižno svoje oči in besede in staviti
en dober nasvet.

Vem, da boli Vašo ekselencijo
srce, ko čuje ali bere prepogosto ne-
opravičene napade na zavoženo de-
želno gospodarstvo. 10 milijonsko po-
sodilo noče iti tem brezverskim lju-
dem v glave. Uboga kranjska deže-
la in njeni davkoplačevalci — tako
tarnajo venomer — kadar bo treba
ta denar vračati. Kakor da bi vsem
tem ljudem kar mar bilo in jih kaj
brigati smelo, kar ukrene in za do-
bro spozna Vaša ekselencija, 10 mil-
ionov — to malkost za globoke
žepe — pač ne dela oblakov na glad-
kem čelu Vaše ekselence. Naj za to
skrbe drugi; Vaša ekselencija je na-
jela posojilo in koristiti ste neizmer-
no kranjski deželi in njenemu pre-
bivalstvu ne glede na politično miš-
ljenje; za pokritje pa naj skrbe dru-
gi. Saj en človek ne more vsega in
dolgove delati in plačevati bi bilo
preveč za vzvišeno osebo Vaše eks-
elence. Da plačamo dolgeve, zato
smo mi tu in zato se drzne Vaš na-
ponižnejši hlapec nasvetovati Vaši
ekselenci sledeče:

Predobro Vam je znano, kakšna
uboga para je kranjski učitelj. Dobro
pa vemo tudi mi, kako se stiska Vaše
preblogo srce že ob spominu samem
na učiteljsko bedo. Kako rade bi po-
segle Vaše blagoslovljene roke glo-
bok v deželno blagajno, a kaj, ko je
ta precej prazna in bi utegnili potem
zmanjkati hrane za korita, ki so pri
vsakem dobrem gospodarstvu neob-
hodno potrebna. Kako rado bi pre-
blogo srce Vaše ekselence naklonilo
kranjskemu učiteljstvu tako visoko
zvišanje plač, da bi bili enaki fajn-
štom in tehantom, in to vsem brez
razlike, saj je svetovno znana Vaša
nepripranost in pravičnost; s tem
bi oškodovali deželo Kranjsko za le-
pe denarje, pa je že bolje, da se godi
dobro naši materi kranjski deželi, če
tudi stradajo njeni zvesti sinovi.

To temeljito zboljšanje plač pa
bi požrlo najmanj letno pol milijona
kron. In zdaj pride moj ponižni na-
svet: Teh letnih pol mil. kron, ki jih
prihrani kranjski deželi, naši dobri
materi njeno hvaležno in ponižno
učiteljstvo, naj nalaga Vaša ekselenc-
ca plodono — najbolje v Ljudsko
posojilnico — in v 20 letih bo popla-
čanih vseh 20 milijonov z obrestmi
vred, ne da bi pri tem trpel le en
davkoplačevalec. Dolg bi bil plačan
po zvestih sinovih ljube matere
Kranjske in ponosno bi bilo udano
učiteljstvo, da se mu je v visoki mi-
losti dovolilo prevzeti tako veliko
breme na svoje rame. In ker čez 20
let ne bo želoce kranjskega učitel-
stva nič večji od danes, bodo takrat
nastavljene po večini same učitelji-
ce, ki žive mnogo ceneje, se najame
takrat znova 10 milijonsko posojilo,
ki se pokriva na enak način.

Ekselencal! Ta nasvet, ki se je
stuhal v glavi enega najbolj poniž-
nih in udanih i zmed kranjskega
učiteljstva, Vam podajem v »Dne-
vu«, to pa zato, ker poznajo pri
»Slov. Narodu« (ker sem bil žalibog
nekad liberalac, pa me je hvala Bo-
gu obsijala božja milost) in pri »Slo-
vencu« (kjer sem reden dopisnik)
moj rokopiis. Bojim se pa, da bi iz
rokopisa spoznali mojo neznan-
tost osebico in bi mi hotela nakloniti Va-
ša ekselencija za moj nasvet kako de-
narjno podporo, ki sem je sicer po-
treben, pa je nisem vreden in bi jo
moral v svoji skromnosti hvaležno
odkloniti.

Vaši prevzvišeni ekselenci se
klanja

najponižnejši
hlapec, mežnar, organist, sluga pri
devičarjih, Marijinih devicah in or-
lih in — učitelj.

Najnovejša tele- fonska in brzojavna poročila.

Dokazi za Srbske uspehe.

(Situacijsko poročilo.)

Dunajsko časopisje se trudi na
vse načine, da bi prikazalo položaj
na bojišču kot skrajno kritičen za
Srbe. Namen je jasen: Evropi se ho-
če sugerirati prepričanje, da Srbija
ni zmožna za vojno z Bolgarsko, ob-
enem pa zastrašiti Rumunijo in mu
na ta način olajšati resnično kritičen
vojaški in politični položaj Bolgar-
ske, ki ni mogla napraviti večje na-
pake od te, da se je dala od sovra-
znikov Slovanstva nahujskati na to
brezumno vojno.

Da je temu res tako, se vidi iz
naslednjih dejstev: Nikjer v Evropi
ne vedo ničesar o bolgarskih zma-
gah, samo nekateri dunajski listi, v
prvi vrsti »Neue Freie Presse« in
»Reichspost«, ki stojijo notorično v
zvezi z zunanjim uradom, so polni
bolgarskih zmag in srbskih porazov.
Ti listi so razglašali boj pri Krivo-
laku, kjer so Bolgari radi svoje pre-
moči dosegli neznan uspeh, kot po-
polen srbski poraz in so raztrobili
laž, da je bila tukaj srbska timoška
divizija popolnoma uničena. Pokaza-
li se je pa, da je ta uničena. Pokaza-
lija pognala Bolgare zopet čez Var-
dar in zavzela ponovno Krivolak!

Ta slučaj osvetljuje z bengalično
lučjo »resničnost« dunajskih in so-
fijskih poročil. Dalje imamo povoda
misliti, da v Avstrijo ne morejo priti,
čez par dni nobena srbska obširna
brzojavna poročila, ravno tako kot
za časa aneksijske krize, iz česar se
da tudi zelo veliko sklepati.

V resnici je položaj vse prej kot
ugoden za Bolgare. Južna bolgarska
armada (pod generalom Ivanovim)
je močno oslabilena, ker je morala
oditi 35.000 mož na pomoč centru-
mu pri Štipu in tako oslabileno ar-
mado generala Ivanova so vrgli Gr-
ki čez reko Strumico. Južna srbska
armada se nahaja pri Krivolaku, se-
verna grška pri Gjevgeliji, torej zna-
šna razdalja med Srbi in Grki komaj
50 kilometrov, ali pa še manj, ker
Grki gotovo prodirajo dalje proti
severu, da se združijo s Srbi. Bol-
garska armada vzhodno od Štipa in
Kočane se torej nahaja v veliki ne-
varnosti. Pri Krivi (Egri) Palanki
Bolgari čisto nič ne napredujejo, njih-
ov vpad pri Knjaževcu je pa brez
pomena, ker je na severu trdnjava
Zaječar, na jugo-zapadu še bolj utr-
jen Niš, na jugo-vzhodu pa ravno
tako utrjen Pirot, tako da je kako
bolgarsko napredovanje na onem te-
renu nemogoče.

V naslednjem podajamo brzo-
javna poročila:

SRBSKA VEST.

Belgrad, 8. julija. Srbski tiskov-
ni urad poroča: Močna bolgarska
kolonija, ki je imela svoje pozicije
na stari srbsko-bolgarski meji na-
sproti Knjaževca, je udrila na srbs-
ko ozemlje, kjer je bila maloštevil-
na srbska četa. Sovražniška četa je
vdrila proti mostu, ki ga je naša četa
po kratkem boju zapustila. Na vsej
poti od meje do mesta Knjaževca,
so Bolgari požigali vasi in morili
prebivalstvo.

(Ah, tedaj še je pravzaprav raz-
umemo, zakaj čutili Nemci takšne
simpatije za Bolgare. Radi njihovega
barbarskega!) Barbarsko ravnanje
Bolgarov, ki spominja na stare tur-
ške čase, je izzvalo ogorčenje v ce-
lem kraljestvu. Bolgari so vnovič
napadli obmejno mesto Zaječar. Izid
boja neznan. (Kakor že zgoraj
razloženo, ne pomenja ta obmejni
napad nobene nevarnosti.)

Pomen te vesti.

Pomen te vesti je velik po tej
strani, da dokazuje, da so vse srbske
vesti resnične. Srbi se ne obotavljajo
poročati o kakšnem neuspehu, med
tem, ko Bolgari tega ne store. Če
pripoznavao neuspeh, tedaj so tudi
srbska poročila o uspehih resnična
in dejstvom odgovarjajoča.

RAZPOLOŽENJE PROTI DANEVU
ČIMDALJE OSTREJE.

Pariz, 8. julija. »Temps« poroča
iz Sofije: Razpoloženje proti bol-

garskemu ministrskemu predsedni-
ku ni ravno prijazno. Smatra se ga
za povzročitelja sedanje situacije in
dolži, da je on strmoglavil Gešova,
onega Gešova, ki je hotel mirne po-
ravnave s Srbi. (Slabega razpolo-
ženja bi ne bilo, če bi bili Bolgari
zmagovalci. Mnogo dokazov za bol-
garske poraze in srbske uspehe!)

VOJNA PROKLAMACIJA IZDANA.

Belgrad, 8. julija. Uradni list, ki
je izšel danes popoldne v posebni
izdaji, prinaša srbsko vojno prokla-
macijo.

NA FRONTI MIR, V ŠTIPU KOLERA.

Dunaj, 8. julija. Tukajšnje srbs-
ko poslanstvo je dobilo sledečo de-
pešo: Na celi fronti vlada mir. Od
naših razbite bolgarske čete, katerih
napadi ob Vardarju so bili povsod
brezuspešni, se zbirajo. V Štipu ko-
lera.

RUMUNSKA MOBILIZACIJA KONČANA.

Bukarešt, 8. julija. Mobilizacija
izvedena. Na bolgarski meji stoji
150.000 mož infanterije, kavalarije in
artilnerije. Če se Sofija ne uda, vojna
neizogibna. Odločitev o vojni ali mi-
ru pade do jutrišnjega dne.

PRESENEČENJE, KI GA PRI-
PRAVLJAJO RUSKI LISTI — DO-
KAZ SRBSKIH ZMAG.

Berlin, 8. julija. Iz Odese se po-
roča: Ruski listi izjavljajo, da Rusija
ne more pripustiti, da bi Rumunija
Bolgarijo okupirala. Proti Rumuniji
so koncentrirane v Sevastopolju
ruske čete. — Ta vest bi bila popo-
loma nerazumljiva; kajti dosedaj se
je mislilo, da dela Rumunija na rusko
prigovarjanje. Posebno Rumunska
zahteva, da se mora Bolgarija pod-
vreči ruski razsodišču, kar kaže na
ruske prste — sedaj pa na enkrat
takšno pisanje. Edino ta razlaga je
mogoča, da Srbi zmagujejo nad Bol-
gari in da sedaj ne potrebujejo od
Rumunije nobene pomoči. — Vsa
znamenja torej kažejo, da Srbi zma-
gujejo. To bo zmaga za pravično
stvar!

Listnica uredništva. B. Trst:
Za današnje številko prepozno do-
šlo. Pozdravljeni!

Odgovorni urednik Radivoj Korenč.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Centenim obiskovalcem Trsta
se priporoča prenočišče v hotelu H.
Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene
nizke. — Skupno več dijakov, naj-
nižja cena.

Dva dijaka se sprejmeta v po-
polno oskrbo, natančneje v Levstik-
kovi ulici 2.

Kompanjon

se išče za dobro idočo komisijsko
trgovino. Ponudbe pod »Kompa-
njon« na »Prvo anončno pisarno«.

POZOR!

80.000 parov čevljev

4 pari čevljev za le K 8-50.

Zaradi plačilnih težkoč mi je naročilo več ve-
likih tovarov, da prodam velik del čevljev globoko
pod izdelovalno ceno. Prodajam torej radi tega
vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih
čevljev, z zbitimi podplatmi rujava ali črna usnje,
jako elegantna najnovejša fazona velikost 11 Nr.
Cm. Vse štiri pari stanejo le K 8-50. Razpo-
šiljatev po povzetju.

D. Wulkan, Krakovo (Avstr.)

Isaka 3. — 646

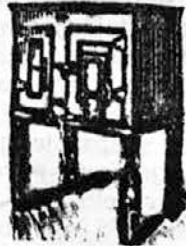
Zamena dopustna, tudi denar nazaj.

Simon Praprotnik Jenkova ulica 7.

priporoča slavn. občinstvu svojo
veliko zalogo ledenikov, vrtnih
:: miz, stolov ::
in sploh vsa v mi-
zarsko obrt spada-
joča dela.

Delo solidno, zmerne
cene, postrežba točna.

Ceniki se pošiljajo
franko in zastonj.

Ljubiteljem dalmatinca!

Vsled ugodnega nakupa točim naravno
rudeče in črno dalmatinsko kakor tudi
druga vina po znižani ceni. I. Bole,
gostilna in prenočišče »TABOR«.

Hiša

sredno velika s staro gostilno in
vrtom pri železniški postaji na Go-
renjskem se radi družinskih razmer
tako prodaja. — Naslov pove »Prva
anončna pisarna«.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4—
sedaj samo K 1-95.
Velikanska zaloga
gramofonov!
Zahtevajte cenike.

K
1-95
K

25 cm velike, dvo-
stranske, priznane
najboljše znamk
prodajam radi velike
zaloge pod last. cenó

F. P. Najec,
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Lepo opremljeno ke glasič

vporabno tudi po zimi, ker je kmetijsko,
se odda pod jako ugodnimi pogoj v
najem. Poizve se na Resljevi cesti 2

Teodor Kunc

Prešernova ulica št. 5, I. nadstropje.

Damski modni salon

za angleška in francoska
.. dela se priporoča. ..

Hôtel „Lloyd“

z restavracijo in najlep-
šim vrtom

priporoča p. n. slav. občinstvu

Karol Tavzes

hotelir

Sv. Petra cesta št. 7.

Gospice, ki imajo veselje učiti
se kuhati, se vedno sprejemajo.

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster

Gosposka ulica št. 5

se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po
meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Spre-
jema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje
vsakovrstne svetovno znane gumbe iz svile in blaga, trpežne tudi za
eksport po morju.

229

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega
likerja iz zdravilnih rastlin, kateri
izborno upliva proti slabosti v
želodcu ter ga radi tega v nobeni
družini ne bi smelo manjkati.

Edna posebnost
likerja je

Zdravnik želodca.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali 12—14 K za 6 K
spalne obleke " " " " 13—16 " " 7 "
bele obleke zadnje nov. " " " " 40—50 " " 14 "
prašne plašče " " " " 18—20 " " 10 "

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode
in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

R. Z. Z. O. Z.

se priporoča v izvrši-
tev vseh tiskarskih
del, kakor časopisov,
knjig, raznih tiskovin
za urade, hranilnice,
in posojilnice, jedilnih
listov, cenikov, vizitk,
okrožnic, mrtvaških
listov i. t. d. i. t. d.

:: Litografija ::

Telefon št. 118.

V zalogi ima šolske,
županske in različne
druge tiskovine, učna
izpričevala za obrtne
vajence, delavni red,
diplome i. t. d. i. t. d.

Najokusnejša izvršba
in najnižje cene.

:: Stereotipija ::

Cek. račun št. 76.307.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
K 8,000.000. K 1,000.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spletu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %